

Elektrikte sabit bedel uygulamasına karşı hukuksal girişim

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı aylar önce elektrik abonelerine bir oldu bitti yaparak sabit bedel uygulaması getirmişti. Uygulamanın gerekçesi olarak da enerji tasarrufu gösterilmişti.. EMO Yönetim Kurulu 13 Eylül tarihinde bu uygulamaya karşı bir basın açıklaması yaparak, sabit bedel ve farklı tarife uygulamasına karşı hukuksal girişimleri başlatacağını duyurdu. Açıklamada, şu değerlendirmeler yapıldı. Gerek üretimde gerekse dağıtımda özelleştirmeden derhal vazgeçilmelidir. Bu uygulamalarda ısrar edilirse önümüzdeki dönemlerde elektrik enerjisi maliyetleri hızla artışını sürdürecektir. Üstelik, TEDAŞ'ın mali yapısını düzeltme adına yapılan bu uygulamalar, özelleştirilen bölgelerdeki kuruluşlara bir anda trilyonlarca lira aktarma anlamına gelecektir.

Enerjide piyasacı yaklaşımlar iflas etti

EMO ve EMO İzmir Şubesi Yönetim Kurulu, elektrik enerji sektöründeki son gelişmeler üzerine 23 Eylül 2000 Cumartesi günü EMO İzmir Şubesi'nde ortak bir basın açıklaması yaptılar. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Ali YİĞİT tarafından yapılan açıklamada, şu görüşler dile getirildi:

"Elektrik sektöründe son onbeş yıldır uygulanan politikalar sonucu; Sektörde merkezi yapı bozulmuş ve sektör bir krize sürüklenmiştir; merkezi planlama terk edilip enerji sorununun çözümü piyasa beklentilerine bırakıldığından sektörde ekonomik olmayan üretim tesisleri kurulmaya başlanmıştır. Yap işlet devret (YİD) ve ardından başlatılan yap işlet (Yİ) modelleri ile TEAŞ'ın ortalama elektrik enerjisi maliyeti yıllar itibarı ile artmaktadır... plansızlık ve yönetim krizi ülkemizi bir enerji krizi ile baş başa bırakmıştır.

Termik santrallerin gelişmiş ülkelere göre kapasite kullanma oranı düşüktür ve yer seçimi hatalıdır. Yatağan, Yeniköy ve Kemerköy santralleri kurulduğundan beri ancak yüzde 30 kapasitede çalışmaktadır. Tam kapasite çalıştırılırlarsa yörede nefes alabilmek veya tarım yapabilmek olanaksızdır.

Barajlara aşırı yüklenme büyük barajlardan birinin veya birkaçının sürekli devre dışı kalmasını getirebilir. Buralarda yaşanacak sorun frekans sorununu gündeme getirecektir. Frekansın bozulması da başta sanayi üretimi olmak üzere tüm elektronik cihazların kullanılmasını olumsuz etkileyecektir.

Bakanlık baz istasyonlarını koruyor

Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, baz istasyonlarının insan sağlığı üzerindeki etkilerine karşı oluşan kamuoyu tepkisi sonucunda, Ulaştırma Bakanlığı, konuya dair bir yönetmelik hazırlamıştı. Ancak bu yönetmelik kamu yararını gözetmek ve kamu yararını korumak bir yana, baz istasyonlarını korumaya ve Ulaştırma Bakanlığı dışında herhangi bir kamu kuruluşunun müdahalesini engellemeye dönük olarak hazırlanmıştı.

Elektrik Mühendisleri Odası avukatları, 3 Ekim 2000 tarihinde Danıştay Başkanlığı'na bir dilekçeyle başvurarak, bu yönetmeliğin 9. Maddesinin g fıkrası; 16. Maddesi; 17. Maddesinin f fıkrası; 22. Maddesi ile geçici 1. Maddesi hakkında iptal istemiyle dava açtılar.

İkinci Koordinasyon Toplantısı Antalya'da yapıldı

37. Dönem 2. Koordinasyon toplantısı 7-8 Ekim tarihlerinde Antalya'da yapıldı. Toplantıda mali sorunlar, yayın, komisyon çalışmaları, uzman mühendislik, enerji ve telekomünikasyon alanındaki gelişmeler, eğitim, EMO-geç, tüzük

ve yönetmelikler üzerine tartışma yapıldı. Koordinasyon'da çeşitli kararların yanısıra, bir enerji krizi raporunun hazırlanması, Türk Telekom'un özelleştirilmesine ve enerji özelleştirmelerine karşı aktif tutum alınması konularında karra alındı.

Yatağan Termik Santrali zehir saçtı

EMO Yönetim Kurulu 2 Kasım 2000 tarihinde bir basın açıklaması yaptı:

"Yatağan Termik Santrali üç gündür zehir saçıyor. Aslında bu felaket göz göre göre geldi. Yıllardan beri mühendis odaları, çevre kuruluşları termik santrallere filtre takılması, desülfürizasyon işleminin yapılması için tesislerin kurulması gerektiğini belirttiler.. Ancak "bize bir şey olmaz" mantığı burada da kendini gösterdi. Hurdalıkta nükleer atığın bulunduğu, vatandaşa radyas-

yonlu çağların içerildiği bir ülkede başka türlü olması da zaten beklenemezdi.

Havanın zehirlenmesi nedeniyle 1952'de Londra'da, 1930'da Belçika'da yaşanan toplu ölümlerin ülkemizde de yaşanması istenmiyorsa, bu tür yerleşim bölgelerine alternatif enerji kaynaklarıyla çalışan santraller kurulmalı, mevcut termik santrallerde desülfürizasyon tesisleri bir an önce yapılmalı, bu tür yatırımlar için mutlaka ÇED raporu istenmeli, meslek odaları ve çevre kuruluşlarının uyarılarına kulak verilmelidir."

EMO'nun Türk Telekom aleyhine açmış olduğu dava sonuçlandı: Arabağlantı anlaşması iptal edildi!

Elektrik Mühendisleri Odası'nın açmış olduğu davada; Ankara 9. İdare Mahkemesi'nin 1999/577 E, 2000/831 K no'lu ve 04. 10. 2000 tarihli kararıyla; Türk Telekom ile GSM operatörleri arasında yapılan arabağlantı anlaşmasının çağrı sonlanma ücretleriyle ilgili Ek: D-Çizelge 1 ilave 1A.1 bölümü, kamu yararına aykırı bulunarak iptal edildi.

EMO, 14. 10. 1998 tarihinde Türk Telekom ve GSM işletmecileri arasında yapılan arabağlantı anlaşmasının karşılıklı ücretlendirme sisteminin, Türk Telekom aleyhine asimetric olarak belirlenmesinin kamu yararına aykırı olduğu gerekçesiyle dava açmıştı. Mahkemenin iptal ettiği bölüm de bu ücretlendirmeyi içeriyor.

İki farklı iletişim şebekesi arasında haberleşme yapılabilmesi için, şebekelerin birbirleri ile bağlantısı olmalıdır. Şebekelerin bağlandıkları noktaya arabağlantı noktası denir. İki şebeke arasında bir çağrı trafiği varsa ve telefon ücretleri abonelerden bu şebekelerin işletmecileri tarafından ayrı ayrı toplanıyorsa, bu şebekeler arasında bir arabağlantı anlaşması yapma zorunluluğu doğmaktadır.

Ancak Türk Telekom ve GSM işletmecileri arasında imzalanan anlaşmalar asimetricti. Yani Türk Telekom şebekesinde başlayıp GSM şebekesinde sonlanan bir dakikalık çağrı için, Türk Telekom'un GSM işletmecisine ödediği para

ile, ters yöndeki bir dakikalık bir çağrı için GSM işletmecisinin Türk Telekom'a ödediği para eşit değildi ve bu durumdan GSM işletmecileri mistiyle kazançlı çıkıyordu. GSM şebekeleri ile Türk Telekom şebekesi arasındaki aylık trafik göz önünde bulundurulursa, GSM işletmecilerinin lisans bedeli olarak ödedikleri 1 milyar doları sadece bu asimetric arabağlantı anlaşmasına dayanarak Türk Telekom'dan çoktan tahsil ettikleri ortaya çıkmaktadır. Bu hesaba GSM işletmecilerinin kendi şebekeleri içindeki aramalardan ve sabit ücretlerden doğan gelirleri ile yatırım teşvikleri sonucu edindikleri muafiyetler dahil değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası dava açmamış, arabağlantı anlaşması yargı tarafından iptal edilmemiş olsaydı kamunun bu büyük zararı hala devam ediyor olacaktı. Hele hele bu anlaşma da tahkim kapsamına girmiş olsaydı, zarardan geriye dönüş çok daha zor olacaktı.

EMO'da altyapı yenileniyor

EMO Genel Merkezi'nde iki aydan bu yana altyapı yenilenme çalışmaları sürüyor. Elektrik akşamı ve telefon altyapısı değiştirildi, yenilendi. Klimalar takıldı, duvarlar boyandı ve arşivin şu anda kullanılmayan büyük bir bölümü yeni tutulan depoya taşındı.

Daha önce gazete kütüphanelerinin biriktirilmesiyle oluşturulan haber arşivi artık elektronik ortamda yapılıyor. 1 Ağustos'tan itibaren gazeteler internet sayfalarından taranmaya ve haberler bilgisayara kaydedilmeye başlandı.

EMO'nun web sayfasının düzenlenme işi bitti (emo.org.tr). Bu arada tüm şubelerle oda merkezi birbirine elektronik ortamda bağlanacak. Artık her şubeye bir e-mail adresi verildi ve yazışmalar öncelikle elektronik ortamda yapılacak, daha sonra kargoyla gönderilecek. Şubelerin e-mail adresleri aynı formatta olacak. Örneğin ankara@emo.org.tr gibi.

Bu arada tüm üyelerimizin varsa adres değişikliklerini ve e-mail adreslerini web sayfamız üzerinden bize göndermelerini rica ediyoruz.

Mimar ve mühendisler özlük hakları için alanlardaydı

TMMOB'a bağlı odalara üye olan mimar ve mühendisler 28 Kasım 2000 tarihinde Ankara'da Güven Park'ta hükümeti protesto ettiler. Özlük haklarını isteyen mimar ve mühendisler yapılan basın açıklaması sırasında "Mühendisler, mimarlar susmayacak", "Sadaka değil toplu sözleşme", "IMF'ye değil çalışana bütçe", "1 Aralık'ta grevdeyiz", "Kahrolsun IMF, bağımsız Türkiye" sloganları attılar. Yaklaşık 250 kişinin katıldığı eylemde TMMOB Başkanı Kaya Güvenç

Oda etkinlikleri

bir konuşma yaptı. Kaya Güvenç 1967'den bu yana mimar ve mühendislerin durumunun daha da kötüleştiğini, özel sektörün kamuda çalışan mühendislerin ücretlerini emsal aldığı, o nedenle tüm mühendislerin düşük ücretlerden etkilendiğini belirtti. Güvenç, "bankalarda batırılan paraların yirmide biriyle enerji sorunu çözüldü, deprem bölgesinde 100 bin kalıcı konut yapılırdı, Yatağan'daki ve diğer termik santrallerdeki kirlilik riski ortadan kaldırılırdı, Güneydoğu'dan zorla göçettirilen vatandaşlarımız evlerine dönebilirdi. Bu bütçe sermayeye kaynak ayırma bütçesidir, IMF bütçesidir" dedi.

Mühendis ve mimarlar 1 Aralık'ta da Kızılay Meydanı'nda diğer emekçilerle birlikte haklarını aradılar.

SMM Daimi Komisyonu toplandı

SMM Daimi Komisyonu, 23 Eylül 2000 günü Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Denizli, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Mersin ve Samsun şubelerinin katılımı ile toplandı. Toplantının gündemi: 1. 595 ve 601 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Uzman Mühendislik, EMO Uzmanlık ve Uzman Mühendislik Belgesi Yönetmeliği, 2. İlgili KHK değişiklikleri ışığında EMO SMM Hizmetleri Yönetmeliği değişiklikleri, 3. 3030 sayılı Kanun Kapsamı Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile ilgili uygulamalar, 4. EMO Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendisliği hizmetleri en az ücret tanımları ve kitapçığın yapısı idi. Toplantıda, EMO SMM Hizmetleri Yönetmeliği'nin 4.1 maddesinin uzman mühendislere yönelik olarak değiştirilmesi, TUS Uygulama Esasları Yönetmeliği'nin 4.3 maddesinde TUS Hizmet sınırının yeniden tariflenmesi, en az ücret tanımları ile yönetmeliklerin ayrı kitap olarak basılması, tanımların gözden geçirilmesi gibi konularda görüş birliğine varıldı.

Telekom'u kim satacak kavgası

Türk Telekom A.Ş.'nin yüzde 33.5'lik hissesinin satılma kararı alınması üzerine Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ve TT'de örgütlü sendika Haber Sen, 4 Aralık 2000 tarihinde ortak bir basın açıklaması yaptılar. Açıklamada şu görüşlere yer verildi: "Bakanlar Kurulu'nun, TT'nin yüzde 33.5'inin blok satışına ve icra kurulunun çoğunluğunun "stratejik ortağa" verilmesine ilişkin kararı mevcut yasal düzenlemelere ve kamu yararına aykırıdır... Diğer yandan "stratejik ortak" tanımının ne olduğu da halen belirsizliğini korumaktadır. TT hisselerinin blok satış yapıldığı yabancı şirkete yönetimde çoğunluk hakkı tanınmış olması ise, hukuk mevzuatımıza ve doğal tekel konumundaki

TT eliyle yürütülen telekomünikasyon hizmetlerinin yürütülüş tarzına aykırıdır... Hükümet tarafından alınan karar "ulusal çıkarlarımıza aykırıdır ve bir kamusal alan e idüğü belirsiz bir stratejik ortağa devredilemez. Bu karar geri alınmadığı takdirde, EMO ve Haber Sen olarak iptali için gerekli yasal yollara başvuracağız." Konuyla ilgili olarak EMO ve Haber Sen, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'e de bir mektup göndererek görüşlerini aktardılar ve randevu talep ettiler.

F Tipi ve ölüm oruçları

Cezaevlerindeki siyasi mahkumların F Tipi cezaevlerine karşı başlatmış oldukları ölüm orucunun 47. gününde EMO Yönetim Kurulu bir basın açıklaması yaparak "Hükümet adım atmak için kaç kişinin ölmesini bekliyor?" sorusunu sordu. Açıklamada, F Tipinden bir an önce vazgeçilmesi; cezaevlerinin, infaz sistemi ve hukuk sistemi ile bütünlük içinde ele alınması; cezaevleri denetiminde ilgili meslek kuruluşları ve insan hakları örgütlerinin de yer alacağı yasal düzenlemeler yapılması, adalet sisteminde reform yapılması ve yasaların değiştirmesi talepleri yer aldı.

Yine EMO Yönetim Kurulu, ölüm oruçları ve F Tipi cezaevleri konusunda 5 Aralık 2000 tarihinde bir basın açıklaması yaparak "Hükümetin adım atması için kaç kişinin daha ölmesi gerektiğini" sordu.

